

Podnikatel má jisté druhy zřízenců, změny jich postavení jakož i změny svých strojních zařízení oznamovati, jakož i výrobu, přerušení její, jednání poplatná resp. odvážení kořalky oblašovati (§ 23, 44, 46, 53, 61, 63, 67, 75, 76 jmen. z.). V lihovarech paušalování podrobených vedou se archy revisní, v lihovarech, používajících kontrolního aparátu měřícího, rejstříky. V lihovarech těchto zjistí se každý měsíc množství vyrobeného alkoholu, Lihovary dani spotřební podrobené a svobodná skladiště vedou zápisy (účty o dani spotřební) o alkoholu vyrobeném a odvezeném; ob čas srovnává se zásoba skutečná se zásobou zapsanou, při čemž se musí z přebytku při výrobní dani (při měsíčním vyšetření) resp. ze schodku při dani spotřební (při občasném vyšetřování zásob) daň dodatečně zapraviti (§ 64 a 72 jmen. z.) Majitelé destilačních přístrojů (i když nevyrábí neb nerafinují kořalky) jsou povinni o každém přístroji destilačním, který si nově zaopatří, učiniti do 48 hodin oznámení, ač nevyrábí-li sami přístroje tyto a nevedou-li v nich obchod (§ 22 jmen. z.).

VIII. Daň z lisovaného droždí. Je-li spojena s výrobou kořalky výroba lisovaného droždí, zapravuje se za vyrobený, resp. výrobní dani podléhající litr alkoholu daň $2\frac{1}{2}$ kr. (§ 4 jmen. zák.). Při ohlášení jednání poplatného má se zamýšlená výroba droždí lisovaného rovněž ohlásiti (§ 46 a 58 jmen. z.) a zároveň s ohlášením má se též zapraviti daň. Bylo-li vyrobeno více, než bylo ohlášeno, má se z přebytku daň doplatiti.

Daň pivní.

I. Podmět, předmět a míra daně.

1. Platiti potravní daň z piva jest každý povinen, kdo pivo vyrábí, nechť se to děje k účelu jakémukoliv. Vaření piva, aniž by se z něho daň platila, není dovoleno a to ani pro potřebu domácí (§ 5 lit. a a § 6 nejv. roz. ze dne 25. května 1829 pol. sb. z. sv. 57 č. 74, násl. spr. s. dv. č. 959 sb. »Budwinski«).

2. Předmětem daně jest mladinka pivní, již se rozumí ve smyslu zákona (§ 1 výn. min. fin. ze dne 19. prosince 1852 č. 264 ř. z.) každá cukernatá tekutina, z níž pomocí líhového kvašení pivo vyráběti se může, k níž však ještě nebylo žádné kvasivo přimíseno.

3. Míra daně řídí se dle množství a obsahu cukernatého mladinky, před přimísením kvasidla při normální teplotě 14° R. (§ 1 a 2 výn. min. fin. ze dne 19. prosince 1852 č. 264 ř. z.) Za každý stupeň obsahu cukernatého, který byl t. zv. saccharometrem zjištěn, platí se z hl. 16·7 kr. daně. V uzavřených městech platí se při výrobě piva jakožto náhrada za daň potravní ještě státní přírážka a sice: ve Vídni a v Terstu bez ohledu na výši cukernatého obsahu mladinky 95 kr. z 1 hl., v ostatních městech (Praha, Brno, Hradec, Krakov, Lublaň, Lvov, Linec platí se 7 kr. za 1 hl. a ze stupně saccharometru (k tomu přistupuje ještě případná obecní přírážka, která se jako accessorium se státní daní zároveň vybírá.

II. Jednání poplatné jest jednání, které buď za účelem vyměření nebo zjištění daně u orgánu správy finanční, po případě jejího právního nástupce (na př. pachtěře daně potravní) dlužno ohlásiti (§ 323 popl. tr. z.). Při obyčejné výrobě piva počíná jednání poplatné podpálením varního kotle, při pivovarech, které parou vaří, svedením páry do kotle a končí okamžikem, kdy várka ve chladiči ze stavu varu a klokotu přešla do stavu klidu a ochlazení.

Ve dvou případech určuje se počátek jednání poplatného jinak :

a) V pivovarech, ve kterých jednotlivé várky bezprostředně za sebou následují a pro něž tudíž zvláštní podpalování kotle místa nemá, počíná jednání dani podrobené vpravením sladu nebo jiné škrobovité nebo cukernaté látky do záparné kádě nebo kotle varního.

b) Při výrobě piva z kamene obilního počíná jednání dani podrobené rozpuštěním kamene obilního ve vodě.

Kdo jednání poplatné předsevítí chce, musí toto nejméně 24 hodin napřed — nehledě ku povolené kratší lhůtě přihlašovací — (§ 14 nejv. roz. ze dne 25. května 1829 pol. sb. z. sv. 57 č. 74) udav počátek a konec dle dne a hodiny, jakož i množství a výši stupňů mladinky, jež se má vyrobiti, jakož i oznámiv zařízení, jichž hodlá použiti, ohlásiti a vy-padající daň, pokud se jemu neuvěřuje zároveň s ohlášením zapraviti. Ohlášení možno učiniti jen dle stupňů, které na chladiči úředně jsou označeny, ohlášení stupňů saccharometru jen dle celých stupňů saccharometru (čl. IV. zák. ze dne 25. dubna 1869 č. 49 ř. z.). O ohlášení a zapravení daně po případě o uvěření její obdrží sládek úřední potvrzení (boletu), jež při předsevzetí jednání poplatného v závodě se musí nacházeti. Též lze více várek za sebou následujících najednou ohlásiti, však nutno ohledně každé jednotlivé várky zmíněná data zvláště oznámiti.

III. Dozor.

1. Dozor obyčejný: Vaření piva je živností dozoru podléhající, k níž dlužno sobě vymoci zvláštního schválení provozovárny od finančního úřadu I. stolice, jenž je oprávněn užívání provozovárny, jež by kontrole byla na újmu, nejen hned z počátku, nýbrž kdykoliv později zakázati, a ji úředně uzavřít. Byla-li provozovárna schválena, což zjistí se v protokole ohledacím, obdrží podnikatel živnosti t. zv. list povolovací a poukáže se některému úřadu ku placení daně a některému oddělení finanční stráže ku dohledu. Podnikatel živnosti jest zavázán své živnostenské dozorcí osoby jakož i změny v jich stavu nebo ve stavu zařízení provozovacích napřed oznamovati (§ 13 nejv. roz. ze dne 25. května 1829 pol. sb. z. sv. 57 č. 74).

Z provozovacích zařízení pivovaru jest nejdůležitější chladič, poněvadž se na chladiči kontroluje množství a stupňovitost mladinek. Chladič, který proti nahodilým změnám polohy pevným podstavcem jest pojištěn, musí se dle hektolitrů odměřiti (cejchovati). Varem chmele počínaje děje se jednání poplatné pod dozorem úředním, aby veškeré vyrobené mladinky do chladiče přešly. Zde kontrolují se jak množství tak stupňovitost mladinky. (Kontrolování stupňovitosti před tímto okamžikem jest finančním orgánům zakázáno.) Vyšetřování stupňovitosti má se dít při normální teplotě 14° R. Nemají-li mladinky přesně tuto teplotu, převede se stupňovitost, kterou mají, na stupňovitost teploty normální. Vyšetřování stupňovitosti děje se pomocí úředních saccharometrů (§ 1. výn. min. fin. ze dne 19. prosince 1852 č. 264 ř.). Množství vyšetřuje se na základě cejchovaného chladiče.

Kontrole podlehají veškeré živnostenské prostory pivovaru; prostory, kde se pivo již vyrobené přechovává (sklepy), podléhají kontrole jen potud, pokud kontrolní orgány mají právo přesvědčiti se, nepřechovávají-li se v těchto místnostech mladinky. Totéž právo přísluší kontrolním orgánům i ohledně místností ku živnostenské místnosti kontrole podrobené sice

nenáležících, které se však v obvodu jedné míle ($7\frac{1}{2}$ km) od živnosti kontrole podrobené nacházejí.

Za příčinou kontroly mají sládcí rejstříky o výrobě piva vésti a po 5 let je uschovávat, v nichž jednak množství a stupňovitost vyrobených mladinek, jednak množství piva po hlavním kvašení z kvasírny odneseného aneb zkalením nebo nehodami elementárními zkaženého zaneseno býti musí. Kromě toho jsou v pivovare vyloženy revisní archy.

2. Dozor ztřeštěný: Výrobci piva, kteří pro těžký důchodkový přestupek (§§ 251, 271, 272 a 273 popl. tr. z.) vězením potrestáni, nebo pro nedostatek důkazů (§ 810 tr. popl. z.) osvobozeni byli, mohou po určitou nebo neurčitou dobu ztřeštěnému dohledu podrobeni býti (§ 20. výn. min. fin. ze dne 19. prosince 1882 č. 264 ř. z.).

Prostředky kontroly ztřeštěné jsou:

a) číslování sudů, jež se pivem naplňují a v nichž se pivo prodává, jakož i udání těchto čísel v ohláškách a výrobních rejstřících,

b) povinnost udati v ohláškách váhu a druh látek, z nichž se má pivo vyráběti,

c) nařízení, že tyto látky přímo před jich užitím ve přítomnosti kontrolního orgánu se mají odvážiti.

IV. Vybírání daně.

Daň vybírá se jen dle toho, jak byla vyměřena; sjednání paušalování nebo propachtování je vyloučeno. Daň je pravidelně splatnou, když bylo jednání poplatné ohlášeno, a má se tudíž současně s ohlášením u příslušného úřadu z celého ohlášeného množství a stupňovitosti zapraviti. Ohlásí-li se více po sobě následujících jednání poplatných (várek), závisí složení daně z várky pozdější od vůle poplatníkovy s tím však omezením, že daň z jednotlivého jednání, než se předsevzme, zaplacená býti musí. Daň zapravuje se za veškeré množství, jež se ve chladiči nachází. (Z kalu tedy, jenž se při stání mladinky na chladiči usadí, zaplatí se rovněž.)

Shledá-li se při kontrole větší množství mladinek nebo větší obsah stupňový, než bylo ohlášeno, dlužno za množství ohlášené množství převyšující daň doplatiti. Za stupňovitost ohlášenou stupňovitost převyšující daň se neplatí, pokud difference nepřevyšuje $\frac{6}{10}$ stupně saccharometru; převyšuje-li ji, dlužno zaplatiti daň za celou difference stupňů saccharometrových se zaokrouhlením na celé stupně (čl. V. zák. ze dne 25. dubna 1869 č. 49 ř. z.). Rovněž dlužno daň doplatiti, když várka zdaněna nebyla (nehledě ku pokutě § 8 tr. důch. z.).

V. Vrácení daně.

1. Vrácení daně může požadovati jen výrobce piva.

a) Nárok na náhradu daně vzniká, když následkem nepředvídané okolnosti v ohlášené várce pokračovati nelze, nebo když tato se nezdaří, tak že výrobek je nepotřebným. Podmínky nároku toho, jež u finančního úřadu I. stolice dlužno oznámiti, jsou: okamžité ohlášení úřadu dozorcímu, při nebezpečí z prodlení oznámení obecnímu představenstvu, které musí nehodu potvrditi jakož i zničení nezdařené várky ve přítomnosti úřadů finančních.

b) Vyváží-li se pivo ve městech uzavřených vyrobené, z něhož dlužno zapraviti státní přírážku, za čáru daně potravní, vrací se tato státní přírážka. Výměra náhrady obnáší pro Vídeň a Terst 1 zl., pro ostatní města 74 kr. za hektolitr vyvezeného piva, jestliže pivo kyseliny uhličité zba-

vené obnáší nejméně $2\frac{1}{2}$ stupně saccharometru, vyváží-li se nejméně 50 litrů, a hodí-li se k požívání lidskému. Zkoušení podstaty piva děje se buď úřadem vývozním nebo k žádosti výrobitele v místnosti výrobní, ve kterémžto případě se pak zásylka úředně uzavře. Nárok na náhradu daně dlužno během 6 týdnů po vývozu piva ku platnosti přivést, jinak nárok pomine. Obecní přírážka vrací se jako accessorium s přírážkou státní.

c) Nárok na náhradu daně má místo při vývozu piva za čáru celní. Dle zákona ze dne 2. října 1894 č. 196 ř. z. platí nyní následující ustanovení: Sládek může z piva jím uvařeného, které přes čáru celní vyváží, předpokládaje, že pivo jest pitným, a že zbaveno byvši kyseliny uhličitě obsahuje nejméně $2\frac{1}{2}$ saccharometrického stupně, žádati náhradu daně potravní. Náhrada daně obnáší buď:

a) 1 zl. 50 kr. za každý hektolitr piva, nehledí-li se ku výtažkovému obsahu mladinky kmenové (ze které pivo pochází);

β) 16 zl. 7 kr. za každý hektolitr piva a za každý saccharometrický stupeň výtažkového obsahu mladinky v posledních šesti měsících před vývozem vyrobené;

γ) 16 zl. 7 kr. za každý hektolitr piva a za každý saccharometrický stupeň výtažkového obsahu kmenové mladinky úplně zdaněného a úředním vyšetřením piva prokázaného;

δ) 16 zl. 7 kr. za každý hektolitr piva a za každý saccharometrický stupeň výtažkového obsahu mladinek v posledních šesti měsících před vývozem vyrobených průměrně na každý hektolitr připadajícího. Na zlomky stupně saccharometrického nebere se ohledu, nýbrž rozhodným jest vždy nejbližší nižší stupeň celý.

Sládek vyvážející může mezi těmito způsoby náhrady daně voliti.

Kromě této náhrady poskytuje se ještě náhrada berní (4%) za ztrátu na mladinkách zdaněných následkem kvašení a ležení. (§ 1 jmen. z.)

α) Povolení k vývozu. Ku vývozu piva s výhradou berní náhrady přes celní čáru jest třeba zvláštního povolení příslušného finančního úřadu první stolice, kteréž udílí se na dobu jednoho roku toliko oněm sládkům, kteří ve třech letech, den žádosti předcházejících, nebyli odsouzeni právoplatně ku nějakému trestu pro podloudnictví nebo pro těžký důchodkový přešupek předpisů o dani pivní, nebo pro těžký důchodkový přešupek předpisů celních. Finanční ministerstvo připouští však výjimky. Povolení již udělené může býti odňato, jestliže zasílatel nesplní svých závazků, nebo pomine-li některá z podmínek, za kterých povolení bylo uděleno.

V žádosti za povolení ku vývozu piva má sládek udati, dle kterého způsobu v § 1. zákona ze dne 2. října 1894 č. 196 ř. z. naznačeného berní náhrada dána býti má. Sládek může pokaždé zvoliti toliko jeden z těchto způsobů. Zvolí-li sládek, aby berní náhrada vyměřena byla dle výtažkového obsahu mladinky v posledních 6 měsících před vývozem vyrobené, má se zavázati v žádosti, že ode dne žádosti po dobu trvání povolení nebude vyráběti mladinku nižšího výtažkového obsahu nežli jest obsah, podle něhož berní náhrada má býti vyměřena. Zasílatel, jenž by nicméně vyráběl mladinku menšího výtažkového obsahu nežli jest obsah, dle něhož náhrada má býti vyměřena, pozbude nároku na berní náhradu; dle okolností může proti němu zavedeno býti řízení trestní.

Má-li býti náhrada vyměřena dle výtažkového obsahu mladinek v posledních šesti měsících před vývozem vyrobených, průměrně na každý

hektolitr připadajícího, budiž v žádosti udán výtažkový obsah mladinek, vyrobených v posledních šesti měsících, průměrně na jeden hektolitr připadající (§ 1 nař. min. fin. ze dne 18. října 1894 č. 202 ř. z.).

β) Opověď vývozu. Každý sládek, jemuž dáno bylo povolení vyvážeti pivo, jest povinen, každou zásilku oddílu finanční stráže, k dozoru nad jeho pivovarem určenému, opověditi uživ k tomu zvláštního úředního formuláře. Žádná zásilka nesmí obsahovati méně nežli 100 litrů piva; kromě toho, zasílá-li se pivo v sudech, musí každý sud míti prostorný obsah nejméně 25 litrů. Jestliže by vývozní poměry některého pivovaru vyžadovaly, aby vyváženo bylo pivo do ciziny za berní náhradu také v sudech $\frac{1}{8}$ hektolitrů, může se u finančního ministerstva za povolení toho žádati.

Při vývozu piva v láhvích budiž množství piva udáno dle počtu a velikosti obsahu láhví, na př. 200 láhví po 0·5 litru.

Je-li při zásilce piva pro zámořský vývoz potřebí přidati alkoholu, budiž velikost tohoto alkoholového přídavku udána v litrech. Tento přídavek nesmí však přesahovati $1\frac{1}{2}$ litru alkoholu na 1 hektolitr piva.

γ) Úřední řízení. Vyváží-li se pivo s nárokem na berní náhradu, ohledají finanční zřízení jakost zásilky, srovnají ji s opovědí, přiloží úřední závěru, potvrdí vykonané úřední řízení na rubu obou exemplářů opovědi a doručí straně jeden exemplář, který provázeti má zásilku až do výstupu.

Zvolí-li však sládek pro pivo, k vývozu přes celní čáru určené, berní náhradu dle původního výtažkového obsahu kmenové mladinky, úplně zdaněného a úředním prozkoumáním piva prokazaného, musí se podrobiti kromě předpisů uvedených ještě zvláštním ustanovením § 4. jmen. nař. min. fin.

Zvolí-li sládek berní náhradu podle průměrně na jeden hektolitr připadajícího výtažkového obsahu mladinek vyrobených v posledních šesti měsících, uvéstí má ve vývozní opovědi tento průměrný obsah výtažku. Tento průměrný obsah výtažku vypočítá se v ten způsob, že pivní potravní daň v posledních šesti měsících před vývozem zaplacená dělí se počtem hektolitrů mladinky dle úředního zjištění vyrobených. Podíl dělený pak berní sazbou 16·7 za saccharometrický stupeň dá průměrný obsah výtažku. I zde třeba šetřiti předpisů § 4. jmen. nař. min. fin.

Jestliže zásilka v čase na opovědi předepsaném dorazila k úřadu výstupnému, jestliže za dopravy k výstupnému úřadu zachovány byly dané příkazy, jsou-li sudy, resp. nákladní kusy a úřední závěra neporušenými a jestliže při vnějším a vnitřním ohledání nabude se přesvědčení, že zásilka úplně se srovnává s opovědí, vyřídí výstupný úřad zásilku, aby přes čáru celní dopravena býti mohla a pozoruje, zda-li skutečně se do ciziny dopraví. Vnitřní ohledání pivní zásilky u výstupného úřadu může v některých případech odpadnouti. K vyřizování vyvážených zásilek pivních jsou zmocněny všechny hlavní celnice pohraničné a vedlejší celnice I. třídy, kterým zvláštní vyhláškou toto úřední právo bylo propůjčeno.

δ) Výplata náhrady. Berní náhrada za vyvezené pivo vyplátí se zasílateli dle jeho volby buďto důchodkovým úřadem, u něhož platí potravní daň při výrobě, aneb úřadem výstupným.

Náhrada vyplátí se proti nekolikované kvitanci, která doložena budiž opovědí obsahující potvrzení o tom, že zásilka čáru celní přestoupila. Nárok na vrácení daně zanikne, nebyl-li ve třech měsících, ode dne vydání výstupného potvrzení počítaje, ku platnosti přiveden.

ε) Tresty. Za těžký přestupek důchodkový se pokládá:

αα) Jestliže místo piva, pro které žádá se o náhradu daně, shledána byla jiná tekutina nežli pivo, nebo

ββ) jestliže pivo ku vývozu přihlášené, byvši kyseliny uhličitě zbaveno, má méně nežli $2\frac{1}{2}$ saccharometrického stupně, nebo

γγ) když ve případech, kde žádá se za vrácení daně dle úplného zdaněného obsahu výtažkového nebo dle průměrného obsahu výtažkového mladinky v posledních šesti měsících před vývozem vyrobené, pivo ku vývozu přihlášené pochází z mladinky menšího výtažkového obsahu, nežli jest obsah opovězený a činí-li tento rozdíl více než 0·5 saccharometrického stupně naproti úředně vyšetřenému saccharometrickému údaji kmenové mladinky, nebo když pivo obdrželo přísady, které zvyšují výtažkový obsah kmenové mladinky.

Pokuta záleží buď v částce rovnající se obnosu žádané náhrady, nebo v částce, o kterou náhrada podle vývozní opovědi jest větší, nežli dle úředního ohledání aneb v obnosu 10 zl. za každý hektolitr piva.

VI. Zvláštní nařízení a zákazy:

1. Vyrábitel piva musí sobě opatřiti od finančního úřadu proti náhradě úřední saccharometr, kterýž musí za účelem kontroly vždy pohotově míti (§ 18 výn. min. fin. ze dne 19. prosince 1852 č. 264 ř. z.).

2. Mladinky obsahující více než 20° lze jen se zvláštním svolením vyráběti (čl. V. posl. věta zák. ze dne 25. dubna 1869 č. 49 ř. z.).

3. Zředění vyrobených mladinek se rovněž nepřipouští (čl. IX. jmen. z.).

4. Zásoby mladinek a piva mají odpovídati dani, která z nich zaplacená nebo vyráběti uvěřena byla. Stvrzenky o zaplacení nebo uvěření daně (bolety) dlužno měsíčně dozorcímu oddělení finanční strážce odvésti (§ 18 výn. min. fin. ze dne 19. prosince 1852 č. 264 ř. z.).

5. Mladinky nebo pivo nesmí se před skončením hlavního kvašení ze živnostenských místností beze zvláštního svolení odnésti (§ 21. a 22. jmen. výn. min. fin.).

Daň potravní.

I. Pojem. Daně potravní jsou dávky, které se zapravují v jistých případech ze spotřeby určitých věcí zužitelných. Daň potravní jest buď všeobecná, která se zapravuje v celém státu bez ohledu na jednotlivá místa, nebo zvláštní, která se vybírá jedině v místech určitých (uzavřených).

II. Daň všeobecná. Chce-li kdo vyráběti, upravovati nebo prodávati věci, které jsou předmětem všeobecné daně potravní, musí si od příslušného okresního ředitelstva finančního zaopatřiti t. zv. důchodkový list povolovací (§ 10. nejv. roz. ze dne 25. května 1829 pol. sb. z. sv. 57 č. 74). Všeobecná daň potravní vybírá se způsoby následujícími:

1. t. zv. sjednáním dobrovolným, které záleží v tom, že v obci nebo v okrese učiní se s veškerými živnostníky téhož druhu úmluva, kterouž se tito zaváží dle přiznaného způsobu a objemu jich živností odváděti daň v určité úhrnkové částce. Smlouva taková činí se z pravidla na 1 rok, považuje se však za mlčky obnovenou, nebyla-li s jedné nebo s druhé strany dána čtvrtletní výpověď;

2. t. zv. sjednáním nuceným. Správa státní určí sama daň, které se musí poplatník podrobiti, chce-li živnost poplatnou vůbec provozovati;